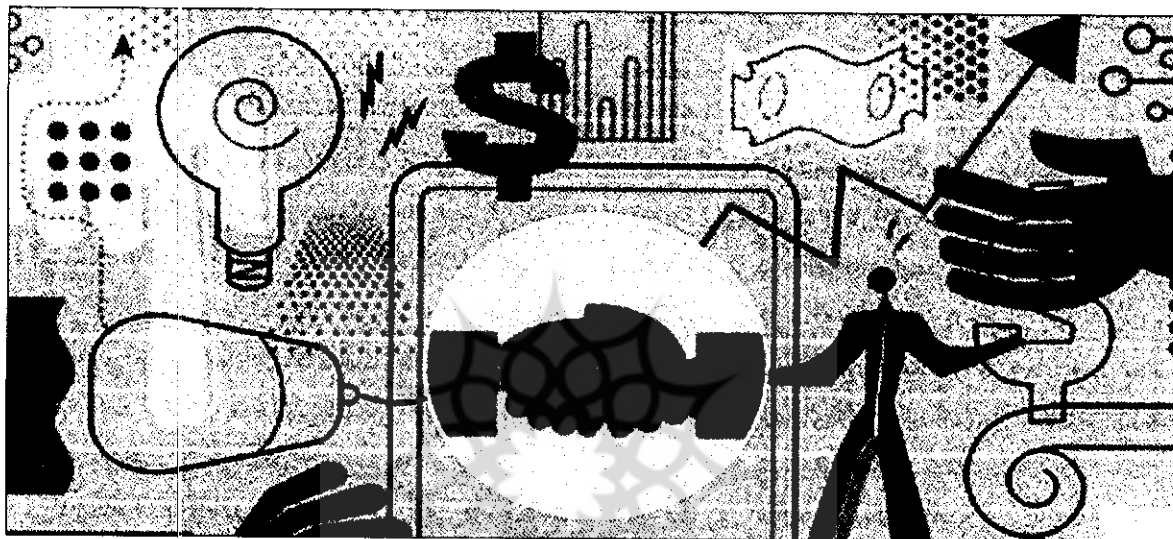


بررسی نقش بورس الکترونیک و موانع آن در ایران



پرویز پیری
دکتر محمد ایمانی برندق
اعضای هیات علمی دانشگاه ارومیه

ژوئیه ۱۳۹۸
شماره ۱۳
فصلنامه علمی-پژوهشی
شماره ۱۳
فصلنامه علمی-پژوهشی

در هر کشوری به شمار می رود زیرا این بازار با جمع آوری سرمایه‌های راکد، انباشتن و جهت دادن آنها به مسیر تولید، رشد اقتصادی را دوچندان می نماید. از طرفی فعالیت‌های این بازار به نوعی به صورت شاخصی از تغییرات کل صنایع است و لذا به صورت دماسنج عمل می کند و به نوعی بیانگر وضعیت اقتصادی و دیگر مسائل حاکم بر اقتصاد کشورهاست. در صورت تجهیز این بازار به ابزارهای جدید و کارا، می توان به رشد و موفقیت آن در ایفای رسالت اصلی خود، دال بر هدفمند کردن سرمایه‌های کوچک و اهداف دیگر اطمینان یافت. زیرا، سرعت و دقت در دنیای امروزی، از مهم ترین مزیت‌های رقابتی بوده و این مزیت نیز بدون فناوری اطلاعات امکان پذیر نیست. از طرفی، از آنجایی که اکثر بورس‌های بزرگ دنیا با الکترونیک عجین شده‌اند و با

چکیده

بازار سرمایه، نقش مهمی در اقتصاد کشورها ایفا می کند. لذا پرداختن به آن و استفاده از ابزارهای جدید و کارآمد، به خصوص فناوری اطلاعات در پیشرفت آن، از ضروری ترین مباحث روز به شمار می رود. این مقاله، بررسی نقش فناوری الکترونیک در بورس و موانع اجرایی آن می پردازد. در ادامه نیز موانع عمومی تجارت الکترونیکی، موانع مربوط به گسترش بورس و موانع مخابراتی، به عنوان مهم ترین موانع گسترش بورس الکترونیک در ایران بررسی شده است.

مقدمه

بازار سرمایه، بی شک از مهم ترین ابزار خصوصی سازی

شده و به ناچار، نحوه تجارت آنان بر ما تحمیل خواهد گشت. بنابراین، اهمیت تحقیق، آموزش و یادگیری برای سوار بودن بر این موج بسیار حیاتی است. بی شک، رایانه و یادگیری زبان فناوری اطلاعات، مهم ترین قایق تندروی عرصه این امواج برای کمک به بشریت از غرق شدن و استفاده بهینه از این امواج است.

اهمیت الکترونیک و فناوری اطلاعات در زندگی انسان را به وضوح در یادداشت‌های به ظاهر ساده اما پیچیده بیل گیتس^۱ می‌توان ملاحظه کرد که بی شک، موفق ترین انسان عرصه الکترونیک و غواص حاذق موج سوم تافلر می‌باشد. او عنوان کرده است که اگر همین امروز تمام ثروت او را بگیرند و وی را با رایانه تنها بگذارند، پنج سال بعد می‌تواند به ثروت و درآمد حال حاضر خودش، دست یابد. نکته مستتر در اظهارات گیتس آنست که او قادر به تحصیل موفقیت بیست ساله در عرض پنج سال یعنی اینکه با فناوری اطلاعات می‌توان این موفقیت را در زمان کمی بدست آورد زیرا این دنیا (دنیای الکترونیک)، از بالاترین درجه ارزش افزایی در کسب و کارهای مختلف برخوردار است.

فناوری اطلاعات، سازوکاری است که در جمع‌آوری، ثبت، نگهداری، انتقال، تحلیل، پردازش، تلخیص و افشای اطلاعات به مدیریت ارشد یاری می‌رساند. حوزه این فناوری در سطوح سه گانه سازمان، صنعت و جامعه مطرح است که حوزه کاربردی و عملیاتی آن نیز عمدتاً در دولت الکترونیک و تجارت الکترونیک می‌باشد. فناوری اطلاعات هم به عنوان بستر توسعه، زمینه مناسبی را برای ایجاد تحول ساختاری در محیط کار و زندگی فراهم می‌آورد. این فناوری با ذخیره انرژی جسمانی فراغت بیشتری برای تفکر و اندیشه در کار و یافتن راه حل‌هایی جدید و بهینه‌سازی روند امور دارد. از مهم ترین ویژگی‌های این نوع فناوری، سرعت در کنار دقت است. بنابراین بدون توجه به امر فناوری اطلاعات، نمی‌توان به رشد اقتصادی معقول، رفاه اجتماعی و به دنبال آن، عدالت دست یافت.

بورس الکترونیک

بورس الکترونیک، به نوعی در زیر مجموعه تجارت الکترونیک^۲ قرار دارد. تجارتي که در آن تبادل کالا، خدمات یا اطلاعات برعهده اینترنت یا هر شبکه رایانه‌ای

توجه به بحث‌های تجارت جهانی و پیوستن کشورمان به آن، ضرورت موضوع دو چندان شده است. البته نباید برخی از تهدیدات موجود در این زمینه همچون هک کاری، ویروس را نادیده گرفت چراکه عدم توجه به این موضوعات، صدمه جبران‌ناپذیری به دنبال خواهد داشت.

نقش الکترونیک در جهان امروزی

قبل از پرداختن به امور الکترونیکی بورس، باید عنوان کرد که انسان همواره به دنبال آن است که موانع و محدودیت‌های فراسوی خود را کنار زده و تا زمانی که به تمام ناشناخته‌های پیرامون خود، معرفت نداشته باشد دست بردار نیست. انسان نه تنها می‌خواهد به این امر مهم دست یابد بلکه چگونگی دستیابی و میزان زمان مصرفی نیز برای او مهم است و حتی در این مسیر، برخلاف جاهای دیگر عجله نیز دارد و آن را کار شیطان نمی‌پندارد. به عبارت دیگر انسان می‌خواهد بر زمان و مکان غلبه کند زیرا واژه دهکده جهانی را به شدت زمزمه می‌کند و به عبارتی بهتر، می‌خواهد زندگی الکترونیکی داشته باشد.

بر اساس دیدگاه الوین تافلر، نویسنده معروف معاصر، می‌توان تمدن بشری را به سه موج اول (عصر کشاورزی)، دوم (عصر صنعتی) و سوم (عصر الکترونیک) تقسیم کرد. هرگاه این امواج، با هم در یک جامعه پدیدار شوند و هیچ کدام هم بر جامعه مسلط نباشند برخورد امواج پیش خواهد آمد و به دنبال آن، فهم و درک اتفاقات آتی مشکل می‌گردد. در نتیجه، مردم بی هدف به دنبال شناخت خود و آینده، به هر دین، مذهب، تفکر و جادویی برای هویت بخشیدن به خود پناه می‌برند تافلر با این عمل، به تحلیل گذشته، حال و آینده فناوری‌های کلیدی جهان پرداخته و بیان کرده که چگونه شیوه زندگی و تجارت برپایه نیازها، در چهارچوب فناوری‌ها تغییر خواهد کرد.

عصر امروز در دیدگاه تافلر، به عصر الکترونیک معروف است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که ما هم اکنون سوار بر موج فناوری در حال پیشروی به سوی آینده هستیم و اگر در این مسیر حرکت نکرده و به دنبال آن، خود را مجهز به ابزارهای ضروری این عصر نکنیم، نه تنها کاری از پیش نخواهیم برد بلکه در سال‌های نه چندان دور آتی، بدون آنکه سودی عایدمان شود، بازار هدف و مصرف کشورهای دیگر

وارد شویم، باید کلیه اعمال موجود در بازار سرمایه از طریق حذف واسطه‌ها انجام گیرد. یعنی اینکه تمام نیازهای یک سرمایه‌گذار از طریق رایانه و اینترنت انجام گیرد در حالی که امروزه از طریق حضور فیزیکی خود در سازمان بورس و دیگر واسطه‌های مالی همچون کارگزاری‌ها انجام گیرد. به عبارت دیگر، سیستم‌های اصلی تشکیل‌دهنده ارکان بورس همچون سیستم معاملات و اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی، از طریق فناوری اطلاعات اجرا شوند البته می‌توان مباحث اعلام و پرداخت سود، افزایش سرمایه و ارسال برگه افزایش را نیز به این موارد اضافه کرد که به نوعی از ضروریات بازار سرمایه و دغدغه اکثریت سهامداران، به خصوص سهامداران خرد است.

موانع گسترش بورس الکترونیک

اگر چه الکترونیک کردن بورس می‌تواند کمک شایانی به امر سرمایه‌گذاری کند و مسیر آن را برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی هموار نماید ولی در این مسیر، موانعی همچون موارد زیر وجود دارد که رفع آن تلاش عظیمی را می‌طلبد:

۱. موانع عمومی تجارت الکترونیک

شاید یکی از مهم‌ترین موانع گسترش بورس الکترونیک در ایران، وجود موانعی در زمینه تجارت الکترونیک باشد زیرا، تجارت الکترونیک نیازمند یک سری زیر ساخت‌های فنی و عمومی است که این تجارت از نبود آن رنج می‌برد. از جمله می‌توان به موانع موجود در سیستم بانکی، کارت و پول اعتباری، قانون کپی رایت، رایج نبودن استفاده از رایانه و اینترنت، سرعت پایین آنها، بحث اعتماد و اطمینان به چنین تجارت (که طرف‌های مقابل، به نوعی ملموس نیستند)، پایین بودن سهم آنها در بودجه شرکت‌ها، بودجه کل و ضعف قوانین موجود در این زمینه اشاره کرد.

۲. موانع مربوط به گسترش بورس

یکی از موانع اصلی گسترش بورس الکترونیک، گسترش بورس است. از آن میان، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

موانع فرهنگی: در این زمینه می‌توان به پایین بودن فرهنگ سرمایه‌گذاری بین مردم و فرهنگ سهامداری بین ۸۳ سهامداران اشاره کرد. آمار و ارقام نشان‌دهنده این موضوع

است. البته این تجارت، اصول و مبانی تجارت قدیمی را نقض نمی‌کند بلکه با ابزار جدیدی آن مهم را انجام می‌دهد. این نوع تجارت منجر به آسایش خریداران و فروشندگان می‌شود چرا که آنها قادرند هر وقت و هر جا که بخواهند از طریق اینترنت، محصولات مختلف را دیده و قیمت و ویژگی‌های آنها را با یکدیگر مقایسه و در نهایت با اطلاعات مربوط تر تصمیم‌گیری کنند. تجارت الکترونیک نیز به نوبه خود در زیر مجموعه کسب و کار الکترونیک^۱ قرار دارد که امروزه به سه حالت رایج زیر صورت می‌گیرد:

● **B2B^۲:** در این حالت، عملیات تجاری یا هر خدمتی بین دو شرکت انجام می‌گیرد. این دو شرکت ممکن است رقابتی همدیگر بوده یا اینکه رابطه اصلی و فرعی با هم داشته باشند (ممن است تامین‌کننده مواد اولیه یا عامل همدیگر باشند) اینگونه روابط ممکن است در بورس نیز انجام گیرد چرا که این روابط می‌تواند بین شرکت بورس با شرکت‌های کارگزاری، و دیگر شرکت‌ها یا شرکت بورس با دیگر شرکت‌های پذیرفته شده، در حال پذیرش و شرکت‌های خارج از بورس باشد.

● **B2E^۳:** این حالت به ارتباطات شرکت با کارکنان او برمی‌گردد این ارتباطات در بورس نیز می‌تواند به صورت شرکت بورس با کارکنان مرکزی و مناطق، سازمان بورس با کارکنان مرکزی و مناطق، نهادهای کارگزاری با کارکنان مرکزی و مناطق دنبال گردد.

● **B2B^۴:** این موضوع به ارتباطات بین شرکت و مشتریان یا استفاده‌کنندگان نهایی مربوط می‌شود که خود این حالت نیز به دو صورت زیر تقسیم می‌گردد.

۱- **C2C-1^۵:** در این حالت، سایتی در اختیار خریداران و فروشندگان قرار گرفته تا آنها خود اقدام به معامله با هم کنند و مالک این سایت، فقط به دنبال حق پورسانت خود است.

۲- **C2C-2^۶:** در این حالت ارتباط مشتری با خود شرکت یا ایجادکننده سایت است که مشتری می‌تواند از طریق ابزارهای مختلف وارد مذاکره با شرکت شده یا از آن خدمات بگیرد.

با نگاه دقیق به این سه حالت، ملاحظه می‌شود تمام این حالت‌ها، در بازار سرمایه قابلیت اجرایی دارد. اگر بخواهیم مقداری در بورس الکترونیک، تخصصی‌تر

زمینه پرداخته‌اند که نمونه بارز آن را می‌توان به راحتی در زمینه تلفن‌های همراه ملاحظه کرد.

● **ایمنی و امنیت مخابراتی:** از آنجایی که دارایی‌های سرمایه‌گذاران در این کسب و کار، به راحتی جابجا می‌شوند وجود ویروس‌ها، کرم‌ها و هکرهایی که به دنبال کلاهبرداری‌های اینترنتی هستند شدیداً امنیت و ایمنی چنین مخابراتی را تهدید می‌کنند.

● **سطح پایین ارتباط بین وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری و امور اقتصادی و دارایی:** از آنجایی که بورس الکترونیکی را می‌توان به نوعی مولود تلفیق الکترونیک و اقتصاد تصور کرد برای بهبود آن، باید متولی‌های این موضوعات در سطح کلان که به نوعی وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری می‌باشند باید رابطه تنگاتنگی داشته باشند حتی در برخی مواقع باید بودجه مشترکی داشته باشند که در کشور ما چنین نیست.

پیشنهادها

● **به نظر می‌رسد ایجاد و توسعه سازمان‌های مجازی، کسب و کار الکترونیکی هدایت‌مند و برنامه‌ریزی شده، نیازمند برنامه‌ریزی خاص دولتمردان در کنار بخ خصوصی است و نمی‌توان فقط به سرمایه‌گذاری تنها یک بخش خصوصی یا دولتی در کنار رشد چشمگیر و فزاینده کشورهای همسایه و هم ردیف، امیدوار بود.**

● **با توجه به سطوح و حوزه سه‌گانه فناوری اطلاعات (جامعه، صنعت و سازمانی) هدایت این مسیر از مرکز فراگیر (شامل بخش‌های دولتی، صنعتی و خصوصی) کسب‌وکار مشهود است و باید با یک برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر، مسیر استقرار فناوری اطلاعات را فراهم کرد به گونه‌ای که هر یک از مراحل برنامه، زمان‌بندی، اجرا و تنظیمات مجدد زمان‌بندی گردد.**

● **توسعه الکترونیکی و پایدار، اهداف مختلفی دارد برای دستیابی به این اهداف باید سهم مبادلات انجام شده در شبکه‌های الکترونیکی از طریق فرهنگ‌سازی و توسعه فرهنگی صحیح بین بیکره اقتصادی و اجتماعی جامعه فراگیر شود. البته در این زمینه، موسسات تجاری و اقتصادی بیشتری وارد مبادلات الکترونیکی شده که باید الزامات قانونی موثری حاکم گردد.**

است که درصد کمی از مردم ایران سهامدار بوده و درصد کمی از افرادی که سهامدارند به امور و اطلاعات لازم در زمینه سهامداری واقفند در این زمینه فقط بورس به صورت فیزیکی گسترش یافته و در زمینه فرهنگی کار کمی انجام گرفته است.

دولتی بودن بورس: از آنجایی که بورس، خود عامل و بهترین ابزار برای خصوصی سازی است چنانچه ساختار آن، دولتی باشد در این امر موفق نخواهد بود. امید است که با تشکیل شرکت سهامی بورس، تا حدی این معضل رفع گردد.

دولتی بودن شرکت‌های بورس: با نگاهی به ترکیب سهامداران شرکت‌های بورسی به راحتی می‌توان فهمید که اکثریت سهامداران آنها یا دولتی بوده یا در دست سرمایه‌گذاران عمده است. این موضوع با توجه به تمرکز تصمیم‌گیری در دست گروه خاص، آینده بورس را به عنوان مهم‌ترین ابزار خصوصی سازی، در پرده‌ای از ابهام فرو می‌برد چرا که با این عمل، خصوصی سازی واقعی انجام نگرفته و بدنبال آن، انتظاری از برآورده شدن مزایای خصوصی سازی انتظاری عبث خواهد بود.

ترکیب خاص شرکت‌ها در بورس: این موضوع به وضعیت خاص برخی از شرکت‌ها برمی‌گردد که اکثریت بورس را از لحاظ معامله و ارزش تشکیل می‌دهند. در این زمینه، این نگرانی به وجود می‌آید که مبادا بورس بدلیل منافع خود در معاملات این شرکت‌ها، نتواند قوانین مورد نظر را درباره این‌گونه شرکت‌ها اعمال کند زیرا با این عمل، استقلال بورس در پرده ابهام فرو می‌رود.

موانع مخابراتی

اگر تمام مشکلات در این زمینه رفع شود بدون حل موانع مخابراتی، بورس الکترونیکی اثربخش نخواهد بود. زیرا این موضوع باعث شده تا رقابت عادلانه‌ای بین ایستگاه‌های معاملاتی برقرار نباشد به نوعی مشتریان دور از مرکز، به راحتی نتوانند از ابزارهای سرمایه‌گذاری استفاده کنند این موضوع یکی از مشکلات اصلی بورس خصوصاً در مناطق بوده و از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

● **زیرساخت‌های مخابراتی:** این موضوع خیلی محرز است زیرا مسئولان به جای اهمیت دادن به زیر ساختارها و سرمایه‌گذاری‌های بنیادی، به نوعی به گسترش کمیت در این

بورس، دولتی بودن شرکت‌های بورسی، ترکیب خاص شرکت‌ها در بورس، (۳) موانع مخابراتی همچون موانع زیر ساخت‌های مخابراتی، ایمنی و امنیت مخابراتی، سطح پایین ارتباط بین وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اشاره کرد که باید راهکارهای مناسبی برای آنها ارائه کرد.

پی‌نوشت‌ها:

۱- مدیرعامل شرکت مایکروسافت که با داشتن ثروت ۵۳ میلیارد دلار، به‌عنوان ثروتمندترین مرد جهان شناخته می‌شود.

- 2- Electronic Commerce
- 3- E-Business
- 4- Business to Business(B2B)
- 5- Business to Employ(B2E)
- 6- Business to Customer(B2C)
- 7- Business to Customer(C2C-1)
- 8- Business to Business(C2C-2)

منابع و ماخذ:

۱- الوین تافلر، موج سوم، ترجمه: خوارزمی نهین دخت، نشر نو، چاپ سوم ۱۳۶۶.

- 2- <http://www.aiau.ir/News/?d=173>
- 3- <http://www.rahnemaco.com/framework.jsp?SID=97>
- 4- <http://www.mehrzadd.blogfa.com/>
- 5- <http://ecommerce.persianblog.com/>
- 6- www.info-IT.com
- 7- www.law-bridge.net ■

● برای سطح کلان جامعه باید یک آرمان فراگیر طرح و برنامه‌ریزی شود تا از پراکندگی روبه‌ها ممانعت شود.

● باید مطالعات اجتماعی، فرهنگی، قضایی و اجرایی فراگیری در دو بخش زیرساختی و کاربردی انجام شود تا شاخص‌های بسط، توسعه و گسترش فناوری اطلاعات تعیین گردد با توجه به اهمیت این تلاش‌ها، پیشنهاد می‌گردد تا ردیف‌های بودجه‌ای مشخصی در سازمان‌ها پیش‌بینی گردد.

● بورس الکترونیک دارای مراحل توسعه متفاوتی چون پیدایش، تکامل، تعامل و تراکنش بوده و توجه به یک نگرش پایدار کلی برای همه مراحل ضروری است در حال حاضر، به نظر می‌رسد که توجه بیشتر جامعه به تراکنش است و این موضوع جامعیت بورس الکترونیکی را زیر سوال می‌برد.

خلاصه و نتیجه‌گیری

بدون شک، بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین ابزار خصوصی‌سازی و وسیله تحقق عدالت در عرصه اقتصادی است. از آنجایی که این بازار، علاوه بر موارد پیشگفته، به‌صورت دماسنجی بیانگر وضعیت اقتصادی و دیگر مسائل امنیتی حاکم بر اقتصاد کشورهاست که مجهز کردن آن به ابزارهای جدید و کارای دنیای معاصر، همگام با سایر بازارهای سرمایه دنیا، از اهم موضوعات در اقتصاد است. از آنجایی که دنیای امروزی به عصر الکترونیک معروف بوده و سرعت و دقت در چنین دنیایی از مهم‌ترین مزیت‌های رقابتی شمرده می‌شود توجه به این ابزار در تمام زمینه‌ها، خصوصاً بحث تجارت جهانی و پیوستن کشورمان به آن، ضرورت موضوع را دوچندان می‌کند. البته بدون بررسی موانع و ارائه راه کارهای مناسب، نمی‌توان از مزایای اقتصاد الکترونیکی استفاده کرد. از مهم‌ترین موانع مورد در این راستا می‌توان به (۱) موانع عمومی تجارت الکترونیکی همچون ضعف زیر ساخت‌های فنی و عمومی، سیستم بانکی، کارت و پول اعتباری، قانون کپی‌رایت، رایج نبودن استفاده از رایانه و اینترنت، سرعت پایین آنها، بحث عدم اعتماد و اطمینان به تجارت الکترونیکی، ضعف قوانین و پایین بودن سهم آنها در بودجه شرکت‌ها، (۲) موانع مربوط به گسترش بورس همچون موانع فرهنگی، دولتی بودن



تبریک

خانم یلدا موسوی

موفقیت شما را در امتحان نهائی انجمن حسابداران خبره مدیریت انگلستان CIMA و احراز عنوان حسابدار خبره مدیریت تبریک عرض نموده و توفیق روزافزون شما را آرزو مندیم.

مرکز آموزش حسابداران خبره مدیریت



انجمن حسابداران خبره ایران



موسسه آموزشی و پژوهشی اتاق بازرگانی
و صنایع و معادن ایران

دوره‌های حسابداری و مدیریت مالی موسسه آموزشی و پژوهشی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با همکاری انجمن حسابداران خبره ایران

دوره‌های حسابداری و مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت:

کد دوره	نام دوره	مدت دوره	شهریه لریال	پیش‌نیاز
۴۰۱	حسابداری مالی (۱)	۶۰ ساعت	۹۰۰,۰۰۰	حداقل دیپلم
۴۰۲	حسابداری مالی (۲)	۶۰ ساعت	۹۵۰,۰۰۰	۴۰۱
۴۰۵	حسابداری صنعتی (۱)	۶۰ ساعت	۹۵۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۰۶	حسابداری صنعتی (۲)	۵۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۵
۴۰۷	حسابداری مدیریت	۴۰ ساعت	۲,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۶
۴۰۸	مدیریت مالی	۲۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۰۹	حسابداری تلفیقی	۲۰ ساعت	۲,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۰	حسابرسی داخلی و عملیاتی	۴۰ ساعت	۱,۳۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۱۲	قانون مالیات‌های مستقیم	۳۵ ساعت	۹۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۱۳	مدیریت مالی برای مدیران غیر مالی	۴۰ ساعت	۱,۵۰۰,۰۰۰	۳ سال سابقه مدیریت
۴۱۴	مدیریت سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار و مهندسی مالی	۲۰ ساعت	۲,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۶	تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم‌های حسابداری	۲۰ ساعت	۱,۳۵۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۷	اصول برنامه‌ریزی و بودجه	۲۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۸	صورت جریان وجوه نقد	۱۸ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۹	تهیه و ارائه صورت‌های مالی (استانداردهای حسابداری ۲۰۱، ۲۰۶ و ۱۴)	۲۰ ساعت	۱,۳۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۲۰	صورت مالی نمونه	۱۲ ساعت	۸۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری
۴۲۰	استفاده از نرم‌افزارهای حسابداری	۴۰ ساعت	۱,۲۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۵۰۱	دوره عالی حسابداری و مدیریت مالی	۲۶۰ ساعت	۶,۵۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۵۰۲	دوره تکمیلی و امور مالی (۱)	۲۶۰ ساعت	۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۶۰۱	حسابداری مالی به زبان انگلیسی	۶۰ ساعت	۱,۶۰۰,۰۰۰	حداقل لیسانس مرتبط
۶۰۲	حسابداری صنعتی و مدیریت مالی به زبان انگلیسی	۶۰ ساعت	۱,۸۰۰,۰۰۰	۶۰۱
۷۰۱	کاربرد Excel در حسابداری	۲۰ ساعت	۱,۲۰۰,۰۰۰	۴۰۲ و ۴۰۱
۷۰۲	کاربرد Access در حسابداری	۲۰ ساعت	۱,۲۰۰,۰۰۰	۴۰۲ و ۴۰۱

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر می‌توانید با موسسه آموزشی و پژوهشی اتاق بازرگانی به آدرس زیر مراجعه یا با تلفن‌های مرکز تماس حاصل فرمایید.

خیابان انقلاب، بعد از میدان فردوسی خیابان شهید موسوی (فرصت جنوبی) بن بست نیکپور پلاک ۶۶

تلفن ۸۸۸۱۰۵۳۵-۸۸۸۲۹۶۵۴ شماره ۸۸۸۲۸۷۸۷